ГОЛОС

ТИЖНЕВИК

Львів 25 квітня 1937

Рік I. Ч. 16.

Передплата: (в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. долар, річно 2 амер. долари, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС“ Львів, Міцкевича ч. 11.

ПОХОДУ НЕ ЗУПИНИТИ!

В нашому громадському житті вже не від сьогодні — поволі але неминуче — йде процес наростання нових сил, що наче весняні води починають проламувати заскорузлі й назадницькі форми його організованости.

Це явище причинює чимало турбот не тільки галицьким партійщикам, що міряють все тільки міркою такого чи іншого свого „об'єднання“ чи „фронту“, але й не дає спати всім тим, що вважають себе „незаступимими“ в такій чи іншій ділянці нашого національного життя, в такій чи іншій українській установі або товаристві. Вони так словнені своєю „важливістю“, такі переконані про свою „єдиноспасаємість“, що поза собою не бачуть нікого й нічого, щоб змогло б краще поставити справу, і в глибині своїх заскорузлих і тісних умів кожен новий почин, кожну нову думку, кожну нову людину — вважають „катастрофою“, коли й не повною „руїною“ для Товариства.

Звідсі і їх паніка перед неминучим, бо органічним наростанням нових сил у громадянстві. Неначе трусливі струси не хочуть вони бачити, чи розуміти, що життя не стоїть, що не виносить воно порожнечі, що на місце того, що недолужніє чи старіється, мусять прийти нові люди, що безупину є ростуть, активнішають, входяться в суспільне життя не як статисти чи маріонетки-ляльки, а таки як справжні фахові й інтелектуальні сили.

„Рятуючись“ перед приходом отієї „нової зміни“ — вони суятяться, хапаються найнеможливіших засобів, хитрять і маневрують, щоб тільки ще хвилину — хвилиночку одну вдержатися на поверхні, щоб вдержати утверджуваний і освячений роками їх діяльности, чи може радше бездіяльности, „порядок“, йти що-днини тією самою стежечкою й завулками до своїх канцелярій й засиджувати в них неraз уже „споконвічні“ стрільці. Найкращу ілюстрацію їх паніки-тривоги дають от-хочби останні Загальні Збори „Рідної Школи“, де провідники її до сміху судорожно боронилися перед наступом не тільки вже нового наростаючого громадянства, але й перед якою небудь здоровою думкою реформи чи санації діяльности Товариства. Або візьмім останні невідбуті збори Подільського Союзу Кооператив у Тернополі. Як борсається там у зустрічі із рішучою поставою соток селянських делегатів радикальне партійництво! Яких штучок, яких крючок не вигадує, щоб вдержатися у проводі проти волі свідомого селянства і вкінці — побачивши, що не сила... — розв'язує збори, відтягаючи свою поразку ще на місяцьдва. Ануж сопартійники „допишуть“ другим разом, ануж „фальшнаціоналістів“ шляг трафить чи яка чума здесяткує. Ліпше бодай горобець у жмені: оце ще хвилину-хвилиночку бути при проводі.

А вже усю комічну, а то й просто жалюгідну розпучливість отого загибаючого світу виявили останні події в Т-ві „Відродження“ — невичерпаний матеріял для сатир, карикатур і сміховинок.

„Правила“ цим Товариством одна „пані доктор“ із своїм мужем. Довгими роками проводила в ньому, бо як сама скромно признається, висловлюючи думку других, була „незаступимою“. Оздоровила фінанси Т-ва, впорядкувала його діловодство, розвела широку пропаганду — але ось — чорна людська невдячність — прийшли загальні збори й вона мусить уступати. І все через... дрібниці. Через те, що колись там за своїх дівочих літ надрукувала кілька новельок дівочих в „Нових Шляхах“, що їх видавав батько її приятельки „разом із іншими патріотами“ (!) і, що в них були „невеличкі симпатії“[1]) з... радянською літературою. Через невинну листівку з 1934. р. з большевицькою зорею в колядників. Через те, що їй не хотіли вірити вже католицькі круги, хоч і як вона не намагалася до них підходити й виявляти свою „льояльність, толеранцію й уступчивість“. Через те, що від неї хотіли, щоб вона „позбулася „своїх всіх переконань“, як напр. „у справі свідомого материнства“. Через „затії наших, чи точніше моїх ворогів“, які виявлялися напр. в тому, що відозву „Відродження“ надрукував „Наш Лемко“ тільки з підписом секретаря і т. д., і т. д. Всі оті дрібниці, вся ота чорна людська... пам'ятливість примусили її по довгих роках здати „найріднішу дитину“, „на.. чужі руки“.

І провід Товариства перебирають у свої „чужі руки“ дотеперішні старші й молодші активні відроdженецькі діячі, майже всі записані добре в діяльності Т-ва.

Але тут приходить до речей нечуваних ніде в культурному світі. „Пані Доктор“ без відома Нової Головної Ради Т-ва, видає потаємці четверте число органу Т-ва „Відродження“, в нім друкує свій „звіт“ із діяльности (виголошений на зборах „у скороченні“, „доповнений і поширений“ до друку!), в якому, виливаючи свої жалі й зводячи гомеричні бої з противником, оплюгавлює, старається підкопати авторитет членів нової Головної Ради, її недавніх співробітників, не сахаючися навіть натяку на зв'язування ними Товариства з... „боєвим націоналізмом“.

Читаєте це все й не вірите! Серед якого народу в світі було б це можливим?! Це ж уже свідоме, навмисне діяння на шкоду власного ж таки Товариства — установи! Це скажім виразно **валення його**.

Але що гірше. Думаєте, що якийсь із „відповідальних“ українських органів осудив таку злочинну поведінку. „Паню Доктор“ піддержала ціла галицька масонерія від ундівського „Діла“ починаючи, через „Жінку“ і „Гром. Голос“ радикалів“ і на палієвських рептильках кінчаючи. Це ж „Діло“ зараз по Заг. Зборах зарепетувало про „пустку“ в Т-ві, можливість „найприкріших несподіванок“, „загирування“ організованих українських станиць. Це ж „Українські Вісті“ (що не в силі не то повести якоїсь роботи в такому чи іншому Товаристві, але й дурної ради якої подати не годні!) плачуть з приводу відходу дотеперішнього голови і кидають громадам на націоналістів за „манію опановування“ й... „відвагу й всеціло перебирати Товариства“. Це на пресовій конференції — вже після появи „звіту“ — отого жалюгідного документу нашої дійсности — ліберальна радикально-ундівська масонерія — рушила **зорганізовано** до атаки на нову Раду і її католицькі й націоналістичні „тенденції“! Це „пантофлевою поштою“ пущено по Львові і краю, злобні сплетні й наклепи на Нову Раду і її окремих членів!

Всі засоби добрі для тієї партійщини, щоб тільки вдержати „свої“ позиції, щоб „сальвувати“ своїх людей і їх „стільці“. Протеж усі вони свідчать про те, що це вже тільки розпучлива оборона і, що ще день, ще тиждень, ще рік і всі вони, не зважаючи на всі свої спроби, хитрощі, маневри й істерію, мусять уступити новим, наростаючим силам.

А походу тих сил не відвернути, не зупинити! Бо життя йде, життя росте, життя вічне!

Богдан Кравців.

[1]) Цитуємо з 4. числа „Відродження“.

Поклик

З надходячими Великодніми Святами відізвались вже хорі через свій комітет, а безробітні через свій. На чергу приходжу і я з моєю просьбою-відозвою, як опікун політ-в'язнів. Відзиваюся до цілої української Родини, а зокрема до тих, яким фінансова спроможність дозволяє справити собі Великодні Свята. У цей день любови, бо про це головно вспоминаюся, прошу, зачисліть до своєї рідні, якій свята справляєте, ще бодай одну особу, чи то з хорих, які нікого на світі не мають, щоб хто їм сказав тепле щире слово, що не забуває за українську кров, — чи то безробітного, для якого Великдень без доказу любови із сторони української Родини буде днем більшої розпуки, чим звичайний будний, голодний, холодний день, — чи вчисліть до своєї родини, а за це я прошу, в'язня, що нікому не пожаліється, який за даром любови у нікого просити не буде, а брак цієї любови глибоко відчує особливо у Великдень. Тому я прошу про дар любови і кошт священого, який у Вашій Рідні випаде на одну особу пожертвуйте на свячене для політ-в'язнів. Не бійтеся, що за багато пришлете, бо й будні дні вимагають гроша, чи то на лік чи на доживлювання політ-в'язня.

Складаю всім Жертводавцям за дотеперішні жертви велике Бог заплать, а з Христовим Воскресенням найкращі побажання.

Жертви прошу слати до ЗемБанку на конто 500.170 й до Дністра на конто ч. 12. з допиською о. Леонтій Куницький, Львів, вулиця Руська ч. 3. Бібліотека д-ра Степана Федака. о. Леонтій Куницький.

„Ані п'яді землі в чужі руки“

Краківський „І. К. Ц.“ з 20. цвітня ц. р. подає таку дуже вимовну новинку: „Загальна Рада „Малопольського Т-ва Рільничого“ одноголосно прийняла постанову, що зобов'язує „Малопольське Товариство Рільниче“ зробити все, що тільки в його силі, щоб більше ані п'ядь польської землі не перейшла в чужі руки!“

Перемогти почуття меншевартости!

Один із найважніших і найдоцільніших засобів перемогти суперника-ворога — це прищепити й утвердити в нього почуття його меншевартости.

Від віків ті, що хотіли нас перемогти і часто перемагали, старалися всіми силами понизити нас у наших власних очах. Намагалися вбити у нас віру в себе і знищити нашу національну й особисту гордість. Заходились виплекати в нас цілий сплет занепадницьких і обезсилюючих почувань та переконань, цілий т. зв. комплекс почуття меншевартости.

Оці їх намагання і заходи мали в різних часах різний, але завжди погубний для нас, вплив та успіх. Зчасом ми, у загальному, справді починали вірити, що ми гірші за інших, що ми нездібні самостійно і без нічиєї опіки творити своє національно-державне і навіть особисте життя. Давали себе опановувати цьому погубному поглядові і з ходом часу справді опинюлися над пропастю. Над цілим нашим життям простелювався важкий і задушливий туман душевного обезсоренння, серед якого нидів і пропадав кожний здоровий відрух самооборони, кожна відважніша думка, без одзиву завмирав кожний сміливіший голос протесту. Цей туман сповивав ціле наше життя, втискався у кожну його ділянку, у кожну хочби найменшу щілинку.

Вмовляли в нас, що ми нарід без своєї історії, без національно-державницької традиції. Що все, що колинебудь доброго і великого повстало на нашій землі, було ділом чужих, а не наших сердець, умів і рук. Що тільки ці чужі вміли заводити лад і творити культурні й цивілізаційні, духові й матеріяльні цінності та боронити їх перед руйнуючою навалою дикого й кочовничо-грабіжницького Сходу.

Прищеплювали нам переконання про те, що наша мова недорозвинена, незугарна, груба, кострубата, „мужицька“, хахлацька. Що вона придатна тільки для „домашнього вжитку“, тільки як розговірна у простих і нескладних справах найнижчих суспільних шарів. Що вона ніяк не надається на мову державних законів, ні релігії, ні науки, ні мистецтва, ні літератури. Що нею не можна висловити усіх складних і ніжних та високих почувань і тремтінь, натхнення і полету людської душі.

Впоювали в нас думку, що ми придатні тільки до тяжкої, чорноробочої, ручної праці і то під чужим керівництвом й опікою. Перевели поділ людської праці на благородну й неблагородну та вмовляли в нас, що ми надаємося тільки до цієї останньої. Так повстав погляд про „хлопське діло“ „землю орати“, а в місті панам і „жидам воду носити“. Тих же, у кого була ще свідомість своєї великої національної традиції і почуття власної вартости тих намагалися так чи інакше унешкідливити. Силоміць або обіцянками почестей і привілеїв, деморалізуючи і перетягаючи на свій бік.

Переконували нас, що без чужої опіки ми в нічому не дамо собі ради. Нічого не зуміємо зробити якслід та довести до путнього кінця. Так створили і поширили насмішливе й понижуюче переконання у нас і про нас як про „дурного Івана“. Переконання, що покутує ще й досі.

Старались вмовити в нас, що ми „без роду і без чести“ і, що одиноке національне наше ім'я — це „хлоп“ і „хам“...

І так крок за кроком, мало-помалу утвердився у нашій духовості й у нашому житті оцей комплекс меншевартости, що на кожну думку, слово і відрух до чогось більшого, вищого і сміливішого мав свою незмінну відповідь: Це не наше діло! Де нам до того!

І так помалу затрачувалось у нас почуття і свідомість давної гордости Русичів, й утверджувалося почуття упосліджености „малороса“ чи „русина“.

Сьогодні ми є свідками, як у нас щораз то міцніше зусилля в напрямі переломлення тієї невіри у власні сили і здібності. Питання цього душевного перелому є справою першорядного значення і ваги. Воно і є передумовою для посилення і широкого розгорнення нашого змагання для творчого себе-вияву у всіх ділянках життя.

Мусимо безнастанно й повсякчасно плекати свідомість нашої зв'язаности із величною традицією нашого геройського Минулого. Мусимо вирощувати в собі почуття національної й особистої гордости і віри в себе. Мусимо відкинути із очей чужу полуду і поглянути на світ і на себе своїми власними очима!

Справа не в тому, щоб прижмурювати чи замикати очі на всі наші хиби й недостачі. І не в тому, щоби плекати дешеву й плитку зарозумілість і дармохвальство. А справа в тому, щоб із правдивої, нашої власної оцінки людей і речей — себе самих належно оцінити і поставити на властивому місці у світі.

При цьому оцінюванні себе самих треба брати під увагу не лише саме, чи ще існуюче, але й те, що лежить у можливості здійснення.

Бо хоч ми нарід із власною віковою національно-державницькою традицією, то ми все ще молода і невижита здорова нація. Нація задивлена не так у Минуле, як у Майбутнє!

Впарі із переломом у духовій площині мусить іти відповідне зусилля й у площині практичного чину. Усі ділянки нашого суспільно-національного життя мусимо намагатися охоплювати та розбудовувати ми самі. Не може бути ніякої ліпшої і гіршої праці, відповідної для чужих нам і непокликаних опікунів і невідповідної для нас. Всебічний розвиток нашого життя нашими власними силами — ось правильний і незмінний дороговказ на нашому життєвому шляху.

До цього ми маємо, в можливості, всі потрібні підставові дані, що узмістовлюються у великих вроджених здібностях українського народу й у величезних природних багатствах нашої землі. На протязі віків із цього нашого великого душевного й матеріяльного багатства тягнули нам найбільші користі чужі. Сьогодні велика пора рішуче започаткувати велику й дооснову зміну.

Для цього треба нам якнайбільше міцної віри в себе самих й у вартість та силу власної нації! Треба рішучо раз і назавжди відкинути навичку самопонижування та самообезціннювання. Треба нарешті перемогти в цілому накинене нам чужими почуття нашої меншевартости як історично неправдиве і негідне нас, синів великого і геройського народу.

Тоді із нової нашої віри зродиться нове наше життя. Тоді знову здобудемо собі повне право гордитися своєю Нацією і своєю Землею так, як гордився нею київський митрополит Іларіон. Тоді могтимемо так, як він, радісно і гордо заявляти, що Земля Руська „не вбога і не незнана, але славна і відома у цілому світі!“

Дмитро Штикало.

Масони простягають руку... папі

Загально відома в світі розкладова діяльність масонерії — міжнародньої організації „вільнодумців“, їх боротьба з релігією, з національними традиціями, з націоналізмом і т. п. на їх думку „забобонами“. До масонських льож належать люди різних верств, протеж здебільша міжнародні фінансисти, члени урядів, політики й ін. Всі вони обов'язані слухати безвідклично свого „проводу“ і через те масонерія має дуже багато впливу в міжнародній політиці. Своєю діяльністю підготовляє ґрунт для большевизму, тимто й не диво, що в її рядах поруч соціялістів й інших лібералів співпрацюють з нею і використовують її впливи й московські большевики (як напр. засуджений у московському процесі жид Радек).

В цих днях орган французької масонерії „Символічні речі“ надрукував отвертого листа одного із головачів французьких масонів до Папи. Автор листа пропонує св. Отцеві ні більше ні менше а тільки „перемиря“ між масонерією і католицькою Церквою, яку масони досі безоглядно й на кожному кроці всіми засобами поборювали.

„Ви віра, а ми — розум! Служимо тій самій справі: Духові“ — пише нахабно оцей масон у своєму отвертому листі. Нині супроти Духа йде загроза з двох сторін: большевизм і гітлеризм (це тут закопана собака! — прим. ред.) хочуть скинути світ в безодню варварського „матеріялізму“. Невже не можемо дійти до порозуміння на ґрунті гуманізму“. Свого „листа“ кінчить він погрозою: „Горе вам, коли відкинете нашу простягнену руку“.

Лист оцей дуже знаменний. Доказує він в якій мірі затривожена зростом націоналізму міжнародня ліберал-соціял- комуна. Те, що масони кличуть теж до боротьби з большевизмом, це тільки покришка, бо ж відомою справою те, що й Комінтерн доручує сьогодні своїм компартіям пролазити й підлабузнюватися в католицькі організації і ряди, для чого комуніст може прикинутися навіть і віруючим католиком.

Лист французьких масонів доказує тільки їх тісну співпрацю з Комінтерном.

Судороги радикальщини

(На марґінесі Звич. Заг. Зборів Подільського Союза Кооператив).

Загально відомо, що Тернопільщина це сильна база „УСРП“, побіч Коломийщини мабуть друга її остоя. УНДО тут значення вже поправді ніякого не має, хоча старається надробляти міною й використовувати нові, здорові відрухи й течії серед українського селянства. І Поділля це сьогодні терен боротьби націоналістичного села з одної і радикально-ундівської демагогії з другої сторони. (До речі ще сякетаке значення мають радикали, бо УНДО — це вже генерали без мас). Що в тій боротьбі УСРП не устоїться, це вона сама відчуває, і тому за всяку ціну рятується, як тільки може, використовуючи всі установи й товариства (Подільський Союз Кооператив, Подільський Народній Банк, Просвіту, Каменярі і т. д.) та, спроваджуючи для своєї аґітки окремих демагогів навіть з Коломийщини. Ясна річ, що найвигідніше для УСРП є мати в своїх руках найповажніші інституції, а передусім багатий Подільський Союз Кооператив, та звідтам ширити радикальну заразу. Так воно й сталося. Перед кількома роками вдалося УСРП здобути в кооперації найбільші впливи і партія послідовно це використовувала, зводячи на цьому терені свої партійні порахунки з УНДО-м. Але в останніх роках, звертається УСРП (як і зрештою кволе УНДО) проти страшних „фальш-націоналістів“. Тому й обсаджує послідовно П. С. К. своїми людьми, інших або відсуває на менше значні становища або й цілком усуває. В своїм аґітаційнім запалі УСРП диктує просто своїм партійцям і непартійцям занятим в ПСК і наказує їм за партією аґітувати, не оглядаючись на те, кому це каже. Наказала Надз. Рада й одному з урядовців-директорів, ще в 1936. р., д-рові Нянчурові, до речі людині маловартній під національним оглядом, провадити прорадикальну аґітацію. Одначе ради особистих мотивів і користаючи з наростаючих протисоціялістичних настроїв (тим більше, що по подіях в Настасові) Нянчур схотів заграти політика й рятівника кооперації, та на пропозицію не згодився й за це опинився поза ПСК без посади. Справа може й була б втихла, але на його місце рішила партія прийняти відому п. Блажкевичеву. Цим потягненням, як теж іншими дрібнішими, недвозначно кидалися в очі пляни радикалів. І село рішило зареаґувати, не так стаючи в обороні Нянчура, (як це робить ФНЄ), як радше очищуючи П. С. К. від партійної діяльности. Справу старався використати й Нянчур, пускаючи 20. II. на анкеті сльози, а хотіло й з нагоди скористати УНДО й зискати для себе ворожо до радикалізму наставлені маси. Треба признатися, що подекуди це їм і вдалося, тим більше, що й вони, як і УСРП всіми можливими способами аґітували. Який був би вислід справи, мали рішити Збори П. С. К., що мали відбутися 5. квітня ц. р.

Тимчасом сталося таке, чого ні одні, ні другі не передбачували. Село виступило не тільки проти УСРП але й проти УНДА, роблячи як од-

ним так і другим несподіванку. Завинив тут сам п. Ладика, член УСРП який як голова Надзірної Ради П. С. К. всупереч постановам статута, партійного страха ради, не хотів, не зважаючи на заяву недовір'я, з Президії уступити. Цілі дві години він опирався делегатам, рятуючи не П. С. К. і бороннячи не правильних розвиткових напрямних в кооперації, але партії. Вкінці й своє становище голови Надз. Ради використав на те, що Збори розв'язав і біля 700 делегатів кооператив мусіли з нічим вертатися до дому. Сумне воно, що так діється, але вина в тому виключно за партіями. Навчене цим наше село, на чергових продовжених З. Зборах в ім'я розвитку кооперації мусить раз на завжди поставити кінець всякому партійництву в П. С. К. Кооперація бо не для УСРП з Ладикою чи УНДА з Болюхом, але для цілого народу, і коли в П. С. К. працюватимуть чи члени УСРП чи УНДА, то ні одні ні другі не сміють використовувати його для своїх шкурних, партійних інтересів. Не є також П. С. К. ґешефтом для людей породи Нянчура. Про це ще вони переконаються. **Гром.**

ЗАСУД РАДИКАЛА ЗА КОМУНУ.

12. березня ц. р. судили в Золочеві радикального вожаку з Івачева зборівського повіту, Качоровського Миколу. Судили його не за те, що був кількалітнім духовним батьком радикальної кліки в Івачеві й околиці, як і не за те, що був голосним поводатором й організатором Каменярів, а тому, що роздмухував потайки „людово-фронтівський“ вогонь. Підсудний вибріхувався від вини, одначе суд присудив йому 7 літ в'язниці, опираючися головно на вислідах ревізії у цього віддавна вже здеклярованого комуніста, що відбулася в початках місяця вересня 1936. р. За іншими учасниками цього „ідейного штабу хлопів-радикалів“ шукають ще до сьогодні. Кажуть, що справа ця вже безвислідна, бо сьогодні саме ті „каменярі“ ллють кров свою на еспанському фронті „за визволення пролетаріяту“.

Цікаво ким заступить тепер Качоровського верхівка У. С. Р. П.?

Буде мати здається великий клопіт з піднайденням „правдивого“ радикала, щоб перевиховав душі затроєні вже сьогодні комунізмом!

Родини, які мають у в'язницях своїх рідних, зволять мене ласкаво негайно повідомити найдальше до 25. квітня ц. р. включно, чи вони посилають великодну харчеву пачку своїм рідним.

Подвійні пачки абсолютно не будуть принимані, тому прошу мене негайно повідомити, щоб оминути зайвих видатків. Святочні пачки враз із опакованням можуть виносити 7 кг.

о. Леонтін Куницький.
Львів, вул. Руська ч. 3.
Бібліотека Д-ра С. Федака.

В 100-ліття „Русалки Дністрової“

Саме минає 100 літ, як в галицькій волості, що дрімала сном безпросвітности, появилась перша вістунка ресорджименту „Русалка Днѣстровая“, перша книжка, писана живою українською народньою мовою. Минає 100 літ, як запущену галицьку ниву взялись орати молоді ентузіясти з т. зв. „Руської Трійці“: Шашкевич, Головацький і Вагилевич, кладучи підвалини літературної творчости тієї доби.

В неділю 11. IV. мали ми приємну нагоду побачити й почути, як молодь Головної Держ. Гімназії у Львові, бажаючи вшанувати ті далекі, може, сказати б, сумні, але безперечно важливі, задля почину, у нашому ставанні роки — улаштувала симпатичне свято в 100 річницю появи „Русалки Дністрової“ Свято зачалось добре опрацьованим і гарно виголошеним вступним словом. Пояснялні картини пригадали нам деякі фрагменти з життя автора символічної „Квітки дрібної“ та його товаришів. З черги слідували рецитаційні точки, що їх в хистом і вмінням віддали молоді виконавці. Прецизністю й майстерністю виконання приковувало до себе увагу слухачів скрипкове сольо. Цілість доповняли хорові й орхестрові точки, що випали зовсім вдоволяюче. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Для сучасної молоді, що зростала в леґенді чину створеного її батьками в 1917—20 рр., для молоді, що є свідком розмашних і імпозантних подій на нашому континенті; що сама живе і виховується в атмосфері енергійного чину здобичників і героїчного себевияву одиниць — часи руської трійці, зміст „Русалки Дністрової“ нікуди правди діти, з розводненим, етнографічним патріотизмом, що так далеко відбігав від недалекого свого появою полум'яного „Кобзаря“, — промовляють чимось далеким і незрозумілим. Проте ж улаштовуючи це свято — молодь хотіла дати вислів зрозуміння для почину пробудників, в історії нашого ставання.

Українська Громадо!

З тугою вижидає кожний великого свята — Воскресення Христового: щоб згадкою про Велику Перемогу душу нагріти; щоб серцем відпочати; щоб вшанувати святощі наших батьків. А це наше „село наче писанка“ готовиться заздалегідь, щоб зустрінути це свято в іншому настрої, як решту днів. Житерадісна побідна пісня „Христос Воскрес“ розвіває журбу і принайменше на короткий час завітає радість у кожну українську хату.

В такі хвилини треба пам'ятати не тільки на своє особисте вдовілля, але й на цілу нашу українську родину. Треба тямити, що кожний крок на шляху розвитку нації, це вислід великої праці, змагань і жертв, а в тих змаганнях має мати свою пайку кожна українська одиниця.

З Воскресенням Христовим нехай воскресне в нас охота жертвенности на найвартнішу українську ціль — на Рідну Школу. **Зложім усі дар на „писанку“ для неї.** Хочби малі, але масові дари нехай об'єднають нас вокруг тої великої ідеї, що її плекає і якій служить Рідна Школа.

ГОЛОВНА УПРАВА „Р. Ш“.

Пресова конференція

В Т-ВІ „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Дня 9-го квітня ц. р. відбулася в домівці Т-ва „Відродження“ у Львові пресова конференція, що її скликала Головна Рада Т-ва.

Конференцію відкрив нововибраний голова Т-ва мґр. Микола Ценко. Теперішний стан Т-ва представив мґр. Я. Чума. При кінці зазначив, що зприводу останніх Загальних Зборів Т-ва частина преси помістила невірні вістки. Ствердив, що розбіжності в поглядах щодо напрямних Т-ва між попереднім проводом і членами були причиною уступлення голови попередньої Гол. Ради Т-ва. Після культурного перебігу Заг. Зборів та річевої дискусії, що підкреслила оті розбіжності, перейшов вибір нової Гол. Ради, як річ органічна та цілком самозрозуміла, а не як „опанування“ „накидування згори“, як це невірно представлено.

Після цього редактор Василь Глібовицький виголосив доклад про напрямні та завдання Т-ва. Кругом заінтересувань Т-ва „Відродження“ є ділянка моральна. „Суттєвим завданням Т-ва є бути носієм нового суспільно-морального руху, вести громадсько-виховну працю, боротися за новий, кращий етос українського громадянства“. В тому напрямі треба поширити заінтересування та працю Т-ва, що мають стати всеціло на службу нації. З огляду на те мусить бути одноцілий, органічний світогляд, що одинокий може порядкувати одиничну та збірну мораль. На цьому світогляді опирається відродженецький рух та його мотивація. Цілість праці та усі змагання є підпорядковані одній провідній думці. Питання алькоголізму та нікотинізму є засобом до осягнення намічених цілей, згідних з тією провідною ідеєю. Боротьба за повздержливість, боротьба з люксусом це в першу чергу боротьба за здорові, сильні характери, цебто за осягнення моральні, ідеалістичні. „Це своєрідний аскетизм, не задля нього самого, тільки задля підпорядкування нижчих, неконечних потреб — вищим“.

Дискусія розвинулася біля реферату ред. В. Глібовицького. Частина дискутантів станула на тій самій площині, що прелеґент. Друга частина станула на дивному становищі, що „Відродження“ є Т-вом аполітичним і повинно зберігати засаду „найширшої концентрації сил“, цебто об'єднувати у проводі людей найрізніших світоглядів. Замітне у представників цеї частини те, що хоча новий провід ще взагалі не мав часу проявити себе та своєї діяльности, вони підносять голоси про „крізу“, „хаос“, „плутаницю“ в Т-ві. Із слів цих мовців виносилося враження, що всякі становища та посади вічні, і зміни в цьому напрямі та взагалі якийнебудь рух мусять викликувати конечно (!) враження „хаосу“ та „балагану“. Допускають можливість існуваня подвійної (!) моралі, моралі одиничної та моралі збірної і, що обидві ці моралі у суспільній площині можна погодити. Впровадження ідеологічного тоталізму вважають за небезпечне та нездорове явище, що конечно (!) грозить „загирюванням“ здобутків.

В червоному царстві Сталіна

Реорганізація ГПУ чи новий маневр Сталіна?

З Москви через Варшаву йдуть у світ „реверляції“ про повну переорганізацію й перебудову ГПУ, чи по-сьогоднішньому Наркомвнуделу. Знесено охоронний відділ ГПУ в Кремлі, передавши його завдання регулярним частинам червоної армії, зліквідовано теж окремий відділ Наркомвнуделу, що мав завданням слідкувати за советськими достойниками, персонал ГПУ мають змінити свіжими й новими силами.

Всі ці вісті, якщо вони правдиві, свідчать про намагання советського уряду здобути собі популярність ...через споввідну „переганізацію“ непопулярного ГПУ. Не треба ж забувати, що оте московське „чека“ перемальовувано вже багато разів й воно завжди залишилося тим самим.

„ЧИСТКА“ В КОМІНТЕРНІ.

Штокгольмські часописи повідомляють, що в останньому часі поведено строгу „чистку“ особового складу Комінтерну, ніби тому, що в його відділах мало загніздитися багато опозиціонерів і троцькістів. В Москві мали арештувати визначного німецького комуніста Еберлайна, який піддержував великими грошевими засобами протисталінську опозицію закордоном.

Вся ота чистка, кажуть, має на меті піднести авторитет і повагу Сталіна узв'язку з недалекими виборами в СССР.

МАРЕВО ГОЛОДУ В СССР.

Московський кореспондент „Курєра Варшавського“ подає, що совєтська преса б'є на тривогу з приводу неминучої загрози голоду в СССР.

Виявляється бо, що на 1. цвітня ц. р. засіяно на полудневих просторах Советів тільки одну четвертину піль минулорічного обширу засівів. На самих СУЗ ситуація трохи краща, але й там не засіяно навіть половини минулорічного обширу засівів. Як причину такого стану, подає згаданий кореспондент, знеохоту селянства, примушеного до невільницької праці в колхозах, брак виниценого советською господаркою живого інвентаря й ін. На його думку лихий стан засівів й загальну відмову селянства працювати на ріллі й виконувати советські пляни треба вважати стихійним протестом селянства, яке не має вже нічого до втрачення, проти організованого грабунку советського уряду.

І БІБЛІЯ НЕ ПОМОЖЕ!

Московські „Ізвєстія“ з 15. цвітня ц. р. в статті із біблійним заголовком „Шукайте, а знайдете!“ б'ють на тривогу зприводу кепських, а то й ніяких кваліфікацій советських умових робітників й підчеркують конечність доповнювання їх кадрів новими здібними силами.

ПРОВАЛ ВИДОБУВАННЯ ВУГІЛЛЯ.

Від січня ц. р. розпочався надзвичайно сильний спадок у видобуванні вугілля в Донбасі. В березні цей стан дещо поправився та від початку квітня зазначується знову спадок. Звідомлення з 9. квітня подає, що в цей день видобуто в Донбасі 176.542 тон вугілля, це є 85 відсотків призначеного пляном. („Вісті“ з 11. квітня).

Загрозливий стан засівів на СУЗ

Вся большевицька преса у своїх числах з початку квітня повна тривожних вісток про лихий стан засівів, зокрема на Україні. Засіви розпочато ще в половині березня і на 1. квітня не були ще доведені до кінця. Особливо по радгоспах відмічається велике спізнення. Наркомрадгоспів „УССР“ подає у своєму зведенні з 5. квітня наступний стан засівів по радгоспах до відома: радгоспи Одещини виконали плян засівів на 66,2 відсотки, у Вінниччині на — 48,5 відс., у Дніпропетровщині — на 48,3 відс., в Донеччині — на 37,5 відсотків. В північних областях відсоток засівів ще менший, бо тут роботи в полі розпочалися пізніше.

Ще гірше стоять засіви цукрового буряка: в цілій „УССР“ засіяно щойно 6,1 відсотків призначеної площі. Вінниччина й Київщина, що є вирішальними областями по буряку не лише для „УССР“, але для цілого СССР засіяли щойно 3 згл. 5 відсотків пляну.

Большевицька преса відмічує, що стан засівів на Україні викликав велике зацікавлення світової преси, яка розпочала з цього приводу „за інструкцією німецької преси антирадянську кампанію“. Зокрема обурюються „Вісті (з 8. IV.) на французький військовий орган „Франс Мілітер“ (з 30—31 березня) за те, що він помістив обширу статтю п. н. „Голод в Росії“, в якій м. ін. пише: „В СССР не вистачає насіння, ні сівалок. У фабриках сільсько-господарських машин повний брак металю“. Обурюються на те, що „Франс Мілітер“ покликується на саму же большевицьку пресу й на її „самокритику“.

Мендель Хатаєвіч про... українську літературу

На зборах „Спілки київських письменників“ 27. березня ц. р. виступив новоіменований секретар ЦК КПбУ жидок Мендель Хатаєвіч, який „потребував“ висловитися, хоч як сам заявив, не є в цьому спеціялістом, у справах української літератури. З його виводів виймаємо тільки ті місця, які характеризують той невиносимий стан, що існує сьогодні в літературному житті на СУЗ. „Недостатньо у нас — говорив Хатаєвіч — було, якщо конкретно говорити про українську літературу й українських письменників, гарної літературно-художньої продукції. Нема серіозної роботи над якістю продукції і самої продукції мало. За 1936. рік ми маємо тільки 3—4 більш або менш помітні твори Яновського, Копиленка та інших“. Цього мало! Письменники у зв'язку з вічними чистками у спілці письменників УСРР замісць творити, проводять безперервно збори, щоб доказувати свою благонадійність. На цю тему висловився Хатаєвіч в наступний спосіб: „Тепер засідають найбільше на теми про те, хто з ким при Сенченкові був хороший, що такий ось був з Сенченком більш дружній, а з ним у свою чергу був дружній отакий ось, хтось комусь підсміхнувся, хтось вміє пройшов і зайшов чай пити“. Чи можна найти влучніших слів на доказ про те, яка задушлива атмосфера існує в кругах української літератури на СУЗ? — Наприкінці свого виступу нарікав Хатаєвіч на брак гумору (!) в українській підсовєтській літературі. Хотів би новий москво-жидівський диктатор, щоб українці сміялися після 20 років усього того, що сталось і що діється в українській колонії Москви нині.

„Клясовий ворог“ в компартії

По недавно переведеній гострій чистці в компартії на СУЗ, розпочато новий „прийом“ в члени. Але московська експозитура на СУЗ — КПбУ невдоволена з дотеперішніх вислідів „прийому“. У „Вістях“ з 8. квітня помістив ЦК КПбУ комунікат, в якому висказує своє незадоволення з дотеперішніх прийомів у Вінницькій і Донецькій області. Через „серіозні хиби“ низових партійних організацій цих обидвох областей (у Донеччині число цих партійних клітин виносить 226) уможливлено пролазку „ворогам народу, троцькістам, правим і націоналістам“ в партію. „Вісті“ з 9. IV. містять на цю тему передовицю, в якій стверджується, що при помочі „гуртового прийому й кампанійщини пролазять в партію класовочужі і випадкові люди“. Свою передовицю кінчать „Вісті“: „Це повинна тямити кожна організація, це особливо повинна добре тямити кожна організація КПбУ. Більшовики України перебувають на особливо відповідальних дільницях соціялістичного будівництва. Радянська Україна була і лишається одною з таких ділянок, які особливо привертають до себе увагу японо-німецько-троцькістських диверсійно-шкідницьких елементів, контрреволюційної, націоналістичної і всякої іншої антирадянської погані“.

Москві горить земля під ногами. Навіть в нових прийомниках в компартію дошукується вона „клясового ворога“.

Як совєти визискують селян і робітників

У зв'язку із майже двадцятькротним підвищенням бюджету совєтської збройної сили (1 міліярд і 420.7 мільйонів рублів в 1933. р. і 20 міліярдів і 102.2 мільйонів в 1937. р.!) й із зростом витрат на ГПУ (з 208 мільйонів в 1931. р. на 2 міліярди 699 мільйонів рублів в 1937. р.!) чимало економістів дошукуючи, звідки Совєти беруть стільки грошей, доходять до того, що все оперте на нечуваному ніде в світі визиску працюючого народу. Бо ж за 1 клг. збіжжя держава платить 5 коп., а кілограм найдешевшого хліба продає за 95 коп. На м'ясі зароблює в подібний спосіб держава 89 процент, на цукрі 85 проц., а ще найменше на мануфактурі, бо тільки 65 процент.

Відновлюйте і присилайте передплату!

„ЗА АНТИДЕРЖАВНУ ПРАКТИКУ“.

Як повідомляє РАТАУ у своєму звідомленні з 7. квітня з Вінниці, знято з роботи директора вахнівської МТС за те, що через його „антидержавну практику“ провалено весняні засіви цеї МТС. Директорові вахнівської МТС закидує нарком земельних справ Мойсеєнко розтрату 106.000 крб. МТС-івських грошей.

ДО ЧОГО ВОНИ ЙДУТЬ!

Комуністи здебільша люблять маскувати свою тактику й не виявляти надто виразно своїх оконечних цілей. Протеж між собою і для себе вони бувають щиріші, особливо там, де йде вже про питання „бути чи не бути“. В приступі такої „щирости“ секретар еспанської компартії заявив дня 6. березня на партійному конгресі, що „в провінціях занятих нами приватна власність не існує. Церква також... Оце дійсність. І цього здобутку (так! так! — панове радикали з „Громголосу“!) не можемо змарнувати, поки зброя в руках протифашистівських мас“. Ще досадніше висловив це орган еспанських комуно-анархістів: „Не залишимо їм (цебто віруючим! р.) ніякісінького вівтаря, ні хочби якої пам'ятки з нього!“

Ясно й виразно.

ВЖЕ Й у ЛОНДОНІ!

Кривава провокація комуністів.

В одній із дільниць Лондону комуністи напали в середу 14. квітня ц. р. на кількох англійських фашистів. Підчас бійки ранено кілька осіб. Коли наспіла поліція — комуністи вдарили й на неї й ранили одного полісмена. Деякі з комуністів почали підкидувати вогонь до склепів і домів. Завів порядок щойно відділ кінної поліції. Арештовано шістьох комуністів.

Боротьба бельґійських націоналістів

Вибори 11. квітня в Бельґії проходили під знаком змагання між націоналізмом і „демократією“. Провідник „Рекс“-у Деґрель спровокував нарочно вибори в м. Брюсель. Один посол його партії і його заступник зреклися парляментарних мандатів і цим робом мусіли відбутися доповняючі вибори на опорожнене місце одного брюсельського посла. Рексісти йшли до виборів разом з фляманцями — кандидатом був Деґрель. За премієром ван Зеляндом, який уважав конечним самому станути контркандидатом Деґреля, йшли: офіційні католики, лібeрали, соціялісти й комуністи. Деґрель дістав 20 відс. голосів, що рівняється приблизно дотеперішньому його станові посідання — Ван Зелянд із своїм католицько-ліберально-комуністичним „бльоком“ — 80 відс.

Виборча боротьба велася з великим завзяттям з обидвох сторін. Націоналісти ставили бельґійцям перед очі приклад Еспанії, католико-лівиця страшила своїх співгромадян, що Деґрель це запроданець Гітлера. Вислід виборів тяжко було передбачити — аж у справу встрянули офіційні католицькі круги. Рексісти самі є католицьким рухом, їх первісна назва була „Рекс Крістус“ (Король Христос) — але церква вимогла на Деґрелеві, що він мусів счеркнути з назви свого руху слово „Христос“. Остався отже рух „Рекса“, що заступається 1. за федеративну Бельґію, визнаючи національні права фляманців, 2. за авторитарну Бельґію, 3. за католицьку Бельґію і 4. за незалежну закордонну політику.

Але ось два дні перед виборами забирає голос бельґійський єпископ-кардинал Мешельн і називає Деґреля небезпекою для країни й для церкви. Не комуністів і не їх людово-фронтівських попутчиків — а Деґреля визнав він головною небезпекою і ця заява в країні, де авторитет католицької церкви незвичайно високий, б'є по Деґрелеві дуже жорстоко.

Ясно, лівиця цілого світу підняла вереск радости задля бельґійського 11. квітня. У цих людей це виглядає, мовляв, як історичний зворот: досі тут то там доривався до влади фашизм, але тепер світ „прозрів“ і „демократія“ піде переможним ходом до світової перемоги. Але остаточно, не зважаючи на „світово-історичний зворот“, для самої Бельґії перемога Деґреля означала б: 1. закордонно-політичне унезалежнення і 2. розв'язку національного питання (шляхом урівноправнення фляманців з вальонами). А так, поки центро-лівиця остає далі при владі — обидва ці моменти: опортунізму в зовнішній і національної реакції у внутрішній політиці, далі гратимуть свою ніяк не блискучу для Бельґії ролю.

Вислід бельґійської виборчої неділі стрінувся з особливою радістю, поминаючи Москву, в Англії і Франції. Для обох цих держав в даному випадку покрилися світоглядові моменти з інтересами закордонної політики — і звідтіля подвійна радість. У Франції й в Англії заєдно підчеркують, що Бельґія це „твердиня західно-демократичного духа“. Але Бельґія, хотіли б обидві ці державі, має бути й воєнною твердинею для них. Для Франції одно звено в ланцюгу довкола Німеччини, для Англії летунська база на европейському континенті. Перемога націоналізму в Бельґії грозила для обидвох цих держав змінами не тільки світоглядового, але й військово-політичного порядку.

Ван Зелянд перебрав закордонно-політичні програмові точки Деґреля й почав намагатися їх реалізувати, страхаючи закордон цим самим Деґрелем. Це була ціла відома політика невтралізації й відв'язання льокарненських зобов'язань. Франція й Англія підперли ван Зелянда. До того обі ці держави намагались піднести особистий престіж Ван Зелянда, уповажнюючи його підготовляти фантастичну міжнародню господарську конференцію.

Деґрель переможений на якийсь час. Але й перемога Ван Зелянда дуже сумнівна. Франція вже нині всіми силами хоче накласти на Бельґію замісць льокарненських зобов'язань параграф про дозвіл на перемарш чужій (читай: французькій!) армії через бельґійську територію, коли цього домагатиметься Союз Народів (читай: Москва, Франція й їх союзники!). Що більше, Франція тисне на всі лади Ван Зелянда, щоб згодився на задержання переговорів генеральних штабів Англії, Франції й Бельґії, які встановлено після окупації Німеччиною надренської полоси весною мин. року. А Ван Зелянд не зможе тепер сказати вже — „він“ — Деґрель використає це, бо преса цієї ж Франції підхопила вже як „вислід“ 11. квітня, що бельґійська зокордонна політика „не потребує більше звертати уваги на внутрішньо-політичну опозицію“...

11. квітня в Бельґії має ширше значення — це важлива лекція про те, що націоналізм на своєму шляху до перемоги стрічає майже все суцільний бльок опортуністично-реакційних партій і що на розбиття до щенту цього бльоку він мусить бути заєдно наставлений.

Деґрель ніяк не знеохочений своєю невдачею — він заповів боротьбу з подвоєною енергією.

Еспанський барометр

Еспанська війна — це не тільки внутрішньо-еспанська справа, але справа міжнародня. Крім мілітарної, господарсько-фінансової і політичної помочі, з якої користають обі воюючі сторони видно це із потягнень дипломатії на міжнародній арені тієї чи іншої держави. Зміни на фронтах боїв обох воюючих сторін викликують і зміни в настроях заінтересованих держав.

Мин. тижня зоговорила преса про вичерпання обох сторін і про можливості в зв'язку із цим довести до перемиря. Очевидно, вичерпання не може не бути. Але характеристично, що часописи заговорили про нього (за французькими джерелами), в час коли повстанські війська пішли переможно вперед на баскійському фронті (на півночі), коли повстанська фльота заблькувала доступ до баскійської столиці Більбао, коли червоне командування північної армії надало телеграму до англійського міністра Ідена через англійського консула в Більбао „з великою просьбою закомунікувати мін. Іденові, що доступ до порту не є заблькований повстанськими мінами“ і що „в Більбао відчувається сильний брак харчів“. А коли в ці запевнення повірили деякі капітани англійських торговельних кораблів — мусіли з харчем завернути з дороги, бо виявилось, що доступ до Більбао таки заблькований. Із звідомлень з інших фронтів виходить, що там не зайшли поважніші зміни.

Але настрої „невстряваючих“ кажуть інше. Підкреслюють, що донедавна Англія рішуче відмовлялася визнати ген. Франко воюючою стороною. Свойого становища формально не змінила і досі, але змінила його фактично, визнаючи свободу повстанської фльоти на еспанських водах і бльокаду Більбао, звідки під натиском повстанської фльоти англійські торговельні кораблі мусіли завернути. Є познаки, що Англія враховує поважно зміну ситуації в Еспанії в рішаючу перевагу ген. Франка. Англійська преса підготовляє здається до цього публичну опінію, пишучи, що та держава „здобуде найбільше симпатій майбутньої Еспанії, що найстрогіше придержуватиметься засад невстрявання в її справи“. Здається, що в обличчі останіх змін на фронтах встрявання таки є — може тільки на якийсь час — непотрібним. Бо й Італія в останнє все більше погоджується на пропозиції невстрявання і притуплює свій — до недавна так напастливий — тон у відношенні до Англії.

Відповідь Німеччини на [illegible] Папи

Німецький посол фон Берґен вручив секретареві Ватикану відповідь німецького уряду на недавню енцикліку Папи проти націонал-соціялізму.

У своїй відповіді німецький уряд застерігається передовсім проти встрявання Ватикану у внутрішні справи Німеччини, де католики творять тільки одну третю частину населення. Особливо гостро виступає німецький уряд проти намагання Ватикану створити світовий фронт проти націонал-соціялізму. Націонал-соціялізм не хоче нищити католицької церкви в Німеччині. Доказом, що він хоче жити в мирі з Церквою, заключення конкордату й постійне піддержування німецьким урядом католицької церкви, що виходить навіть поза рямці постанов конкордату. Що більше: знищивши комунізм в Німеччині націонал-соціялізм врятував католицьку церкву перед повною руїною.

Німецький уряд не може дозволити тільки, щоб католицька Церква творила державу в державі і щоб духовенство було окремою замкненою в собі кастою, і заявляє, що якщо Ватикан не змінить свого відношення до Німеччини, німецький уряд мусітиме поставити отверто питання про дальше придержування конкордату.

Пишуть, що Ватикан, у відповідь на цю ноту видасть „Білу Книгу“ з усіми документами про конфлікт Св. Престолу з Німеччиною.

Коротко:

*** Латвійський міністер загр. справ Мунтерс зложив візиту урядові Фінляндії. На конференції в Гельсінґфорсі міністри заграничних справ обох держав ствердили, що їх співпраця є конечна для оборони мира в північній Европі“. Мін. загр. справ Фінляндії Гольсті їде незадовго до столиці Латвії.**

*** Англійські консервативні політики домагаються від уряду, щоб розглянув свої мирні ґарантії на середущу...і східню Европу. 15. квітня англійські консервативні політики відбули в цій справі конференцію в Лондоні.**

*** В Арґентині, в місцевості Буластер вбито провідника заграничної організації німецьких націонал-соціялістів Рідля. Німецькі часописи приписують вбивство жидівсько-комуністичним кругам.**

*** Держави конвенції в Осльо (Швеція, Норвеґія, Данія, Фінляндія, Голяндія, Бельґія) зголосять на засіданні президії Конференції Розброєнь в Женеві (6. травня) домагання, щоб: 1) усі держави проголошували військові бюджети; 2) створити орган контролі над продукцією воєнних матеріялів і торговлею зброї. Незалежно від цього, чи пропозицію приймуть усі держави, згадані вгорі держави самі виконають ці предложення. Цим хочуть вони підкреслити свою волю не вмішуватись у війни між великими державами та змусити і їх числитися з трудноіцами, якою буде їх „строга невтральність“. Та головою муру не проб'єш!**

*** Недавно міжнародня преса поширила вістки про недалеке німецько-совєтське порозуміння. Німецька амбасада в Токіо рішучо заперечила ці поголоски, вказуючи, що їх цілю є затривожити німецько-ніппонську опінію й саботувати справу боротьби з пропаґандою комінтерну.**

*** 22. ц. м. польський мін. загр. справ Бек їде з візитою до Букарешту. Подаючи цю вістку „Ґазета Польска“ подає голоси деяких румунських політиків про справу відношення до Совєтів під наголовком: „Румунія мусить заховати незалежність в заграничній політиці“.**

*** Крім уже поданих відбудеться цієї весни ще цілий ряд інших дипломатичних поїздок-візит. Австрійський канцлер Шушніґ і німецький міністер премієр Ґерінґ їдуть до Риму (очевидно в різній порі а мабуть різними дорогами!). Бельґійський премієр і мін. загр. справ Ван Зелянд їде до Вашинґтону (20. VI.) на переговори з Рузвелтом в справі „господарського замирення світу“. Мин. тижня німецький мін. війни ген. Бломберґ приняв візиту австрійського мін. Ґляйзе-Гольстенава, що м. р. відбув конференцію з Гітлером в день перед підписанням німецько-австрійського порозуміння (10. липня).**

*** Селянські польскі партії задумали урядити 18. ц. м. з'їзд селян під Рацлавіцами, щоб урядити патріотичну маніфестацію. Влада з'їзд заборонила, бо попала на сліди аґітації комуністів за цим „патріотичним з'їздом“. Не зважаючи на це дійшло там в цей день до сутичок з поліцією. Впало 2-ох вбитих і кільканадцять ранених.**

*** Чи німецький мін. фінансів Шахт виєднав в Бельґії кредит на доставу міді з бельґійського Конґа, чи вернувся до Берліну з порожніми руками покищо невідомо. Деякі французькі часописи пишуть, що Бельґії тяжко буде зрезиґнувати з німецького ринку збуту, бо коли в 1934. р. Німеччина закупила в Бельґії товарів всього на 300 тисяч франків, за р. 1936. експорт з Бельґії до Німеччини зріс вже до суми 180 мільйонів фр. Тому є поважні дані на те, що бельґійська мідь таки помандрує з Конґо до Німеччини на дозброєння.**

*** Совєтські торговельні аґенти замовили в Америці воєнний матеріял на дозброєння морської фльоти. Американський уряд покищо відмовив, щоб не дразнити Японії, проти якої передусім скермована розбудова совєтської воєнної фльоти.**

ГОСПОДАРСТВО

Годі мовчати!

Недавно на пресовій нараді в Т-ві „Сила" у Львові, один з робітників скаржився, що наша інтелігенція що іншого говорить, а що іншого робить. Що ця розбіжність між словами і ділами, між теорією і практикою, стає успішним засобом всяким „звйонзкам", чи іншим „людово-фронтівським" демагогам, до деколи успішної агітки між „сірою масою", щоб її порізнити з верхівкою і внести дезорганізацію і спустошення в ряди нашої суспільности. Той робітник вказав навіть конкретно, де і в чому ця розбіжність між словами і ділами, а саме в кличі „свій до свого", який ми на кожному кроці повторюємо, але його послідовно, в практиці, не придержуємося.

Тяжкий закид, тим тяжчий, що правдивий.

Бож подумаймо тільки. На всяких зборах, зібраннях, нарадах, анкетах чуємо, а в різних виданнях, публікаціях, пресі і т. д. пишемо і читаємо, такі кличі, як: „здобуваймо міста", „творім власні варстати праці", „розбудовуймо рідний промисл, торговлю і ремесло", „свій до свого по своє", „ані один сотик не сміє піти в чужі руки" і т. д., і т. п.

І низи, вірні тим кличам, одні рискують, продають останній клаптик землі, чи інше майно, йдуть до міста і „здобувають" його, інші знову несуть „свій сотик до свого", хочби було там **дещо інакше,** як у чужих. І той, хто пішов до міста, щоб його „здобувати", мусить дійсно його здобувати і зводити боротьбу з різними перешкодами, боротьбу, яка може й не уступає по сутті боротьбі на фронті. Бож треба побороти конкурента і привичку своїх купувати у чужих! На такого нашого „пробоєвика" чигає небезпека майже ізза кожного рога. І він в подиву гідною завзятістю протиставиться цій загрозі і небезпеці, щоб тільки вдержатися на „стійці" і не тільки здобути місто, але й створити варстат праці для других і, що найважніше, положити свою цеголку до тієї великої будови, якій на ім'я **національне господарство.**

Розуміється, що на те, щоб він міг вдержатися на свойому „становищі", потрібно йому піддержки не тільки консумента, але й тих, які того консумента інформують і мобілізують, т. є преси. **Преса обов'язана** дати таку піддержку в активній і пасивній формі, тобто, повздержатися від анонсування і реклямування чужинців, а натомісць усвідомлювати суспільність про значення розбудови своєї господарської ділянки і накликувати до закупів товарів своїх виробів у своїх. І в той спосіб змобілізувати цілу суспільність навколо нашого промислу торговлі і ремесла. Тоді і тільки тоді, преса сповнить свій обов'язок і виконає своє завдання **в господарській ділянці.** І тоді і тільки тоді, так змобілізованими всіми силами громадянства, ми зможемо успішно протиставитися походові проти нас в господарській ділянці і здобути міста. Чи тільки міста?!

На жаль, українська преса, за малими винятками робить, щось якраз противне! Промовчує, або майже промовчує питання пропаганди нашої господарської ділянки, натомісць день-в-день реклямує, чи анонсує чужі **переважно жидівські фірми** чи підприємства. І характеристичне для української дійсности те, що такі анонси поміщує і таким реклямуванням чужих — жидівських підприємців займається преса, яка має претенсії і відвагу називати себе націоналістичною пресою від „творчого націоналізму". Щоби не бути голословним візьмемо наші **щоденники** з послідної неділі т. є „Діло" з дня 18. ц. м. і „Новий Час" та „Українські Вісти" з дня 19. ц. м.

Находимо там такі анонси:

В **„Ділі":** Цветлер, Дель-Ка, Шіхт, Біжу, Ґаля-Еліда, Беати, Бляйх, Олянчук-Піхль, Електріт, Салямандра, Залескі, Штайн, Телефункен, Квест, Барер, Ґрінберґ, Міхальскі, Крайопшемисл, Вітман, Краха-Штрассер, Барт, Д-р Фішер, Горбачиньскі і син, Конрад, Фрайліх, Пав, Гісс, „Маґазин Новин", Ґрауенфельс, Судгоф, Коґн. В **„Новім Часі":** Морвітан, Філіпс, Рот і Рудерфер, Магазин Новостей, Цветлер, Геснер, Салямандра, Фрайліх, Федер, Електріт. В **„Українських Вістях":** Цветлер, Залескі, Телефункен, Олянчук-Піхль, Дім моди, Цісер, Клос, Рекс, Сезонові Новости, Ауербах, Повшехни Склад Одзежи, Штаубер, Чарнецкі, Рот і Рудерфер, Леополь, Пав, Гаммер і Син, Арка, Сандгартен, Рубінфельд, Евальд, Нойвельт, Рубінштайн і Каннер, Ерліхгоф, Рева.

Можна б остаточно **бодай зрозуміти** це анонсування, якщоб українські часописи анонсували чужо-жидівські фірми, чи підприємства з бранж, які у нас ще не є заступлені. Але кожний, хто читає ці анонси видить, що ті всі фірми, чи підприємства є якраз з тих бранж, які **у нас вже є заступлені!**

Чому ж воно так діється? Зовсім просто тому, що **незаступлених** у нас бранж, чужо-жидівські фірми не будуть анонсувати **в українській пресі,** бо вони й так знають, що українець мусить у них купити. Натомісць ті фірми анонсують в українській пресі такі товарі, які українець **може купити вже у своїх,** щоб тим способом відтягнути нашого покупця від української фірми. Бож немає іншого значення і змислу анонсування чужих фірм в наших часописах. І не можна сказати, щоб ті анонси не мали впливу на наших покупців. Мають. Бо якщоб не мали, то ті чужі фірми вже давно перестали б анонсуватися в українських часописах.

Й ось так, сама українська преса, помагає чужо-жидівським фірмам конкурувати з нашими рідними фірмами і їх нищити.

При помочі самих же українських часописів, жиди набивають свої кишені, нашими тяжко запрацьованими грішми.

І про такі і їм подібні явища годі мовчати і з ними ми мусимо всіми силами і засобами боротися.

Українська преса повинна і **мусить** бути в господарській, як і інших, ділянці **мобілізуючим,** а не демобілізуючим чинником!

Анонсування чужо-жидівських фірм не належить до „творчости" і не веде ані до „єдности" ані до „консолідації", тільки якраз навпаки. **Воно веде до демобілізації, розпорошення, анархії і руїни!**

При такім стані, як сьогодні існує, ми не зможемо позбутися жидів з нашої господарської ділянки і не зможемо успішно протиставитися походові на наші землі і проти нас, бо ми, анонсуючи чужо-жидівські фірми, самі їх до себе запрошуємо і впроваджуємо. **О. Б.**

Скільки де селяни заробляють за молоко?

В Голяндії готівка за продане селянином молоко виносить на 1 га ріллі 246.68 франка у золоті. Це є 58% усіх прибутків з господарства, які виносять 424.43 зол. франків. Значить для голяндського хлібороба молоко є головним джерелом доходу. В Данії одержує хлібороб за молоко 240,52 зол. фр. на один гектар ріллі, що творить 40.8 проц. загальних доходів. В Норвеґії 286.96 зол. фр. — 42.3 проц. усіх доходів.

В Польщі дохід за молоко виносить пересічно 37.19 зол. фр. на 1 гектар ріллі, що при загальному доході 170.47 зол. фр. дає тільки 21.8 проц. А треба додати, що напр. голяндський хлібороб зуживає сам три рази більше молока, як хлібороб у Польщі.

Цікаво було б зрахувати, як стоїть ця справа в українських селян.

„МАСЛОСОЮЗ".

„Пшеґльонд Млечарскі" ч. 1. помістив статтю про уладження молочарень „Маслосоюзу" у Львові, які, як каже автор, можуть служити прикладом не тільки в Польщі, але навіть в Европі, а продукти „Маслосоюзу" тішаться признанням на місцевому ринку.

Знижка цін хліба, муки і каші у Львові

У Львові встановлено від дня 17. квітня такі ціни на найважніші харчеві продукти: житня мука (65%) за 100 кг. — 33.50 зл., в подрібній розпродажі — 38 ґр.; житня мука (55 до 65%) 100 кг. — 23.50, в подрібній розпр. — 27 ґр. Однокілограмовий житній хліб (65%) — 33 ґр., темний хліб — 26 ґр. Пенцак за 100 кг. — 33. зл., в подр. розпродажі 1 кг. — 36 ґр., перл. крупи за 100 кг. — 43 зл., в подр. розпр. 1 кг. — 49 ґр., ячмінна каша за 100 кг. — 33 зл., за 1 кг. в подр. розпр. 36 ґр., пшеничний ґрисік за 100 кг — 45 зл., в подр. розп. за 1 кг — 52. ґр.

ЗНИЖКА ЦІН ПШЕНИЦІ НА СВІТОВИХ РИНКАХ.

Після масової подажі пшениці на світових ринках і надій на ще дальшу звижку цін — наступило заламання. На англійському й американських збіжевих ринках наступила раптова й велика знижка цін пшениці.

ДОРОЖНЕЧА В ПОЛЬЩІ.

В тижневику „Польска Господарча" (з 17. квітня ц. р.) один з вищих урядників польського міністерства скарбу виказує, що Польща зайняла у звижці цін одно з перших місць у світі. В часі бо від березня мин. року до січня 1937. р., коли гуртові ціни в Німеччині зросли о 1.6%, в З'єдинених Державах Америки о 7.9%, в Данії о 8.7%, в Швеції о 9.3%, то в Польщі аж о 11.5%. Випередила Польщу тільки Англія, де зріст цін виносить 12.2%.

ЖИДИ ПАНУЮТЬ.

Гумниський дідич (пан грабя) і відомий україножер винаймив свій фільварок в Семенові скалатським жидам. Вони визискують селян на всякі лади. Донедавна платили поденним робітникам по 60 ґр. денно за 13 годин праці. Сьогодні платять по 70—80 ґр.

Великий млин в Семенові, що належить теж до фільварку, вже 15 років державлять жиди і платять нашим людям стільки, скільки самі хочуть. При тяжкій праці в млині робітники тратять здоровля, їх дуже часто побивають нагайкою. Платять їм (тим, що згоджені на місяць) всього 30 до 35 злотих за 8-годинний день праці. Робітники, незорганізовані — терплять і даються отак визискувати жидам.

Господарський огляд

КООПЕР. ЗБУТ ЯЄЦЬ В 1936. Р.

В 1936. р. українська кооперація вивезла закордон 21.562 скринь яєць по 1.440 штук, на квоту 1,954.547.80 зл. Опріч цього вислано до Данціґу 5 тисяч скринь яєць за 448.254 зл. Найбільше експортував рогатинський Союз (3.964 скринь) найменше Бучач (1539 скринь).

„БУРКУТ"

В Станиславові повстала українська фабрика содової води і прохолоджуючих напитків „Буркут".

Біржа

ГРОШІ

Американські дол. 5.27.50—5.25.00, Канад. дол. 5.28.50—5.27.50, Анґл. фунти 25.97—25.81, Данц. ґульд. 100.20—99.80, Чеські корони 16.20—15.70, Італ. ліри 24.50—23.50, Нім. марки 125.00—122.00, Австр. шил. 97.0—96.00, Нім. ср. марки 130.00—127.00.

ЗБІЖЖЯ

Ціни за 100 кґ. люзом, льоко ваґон стація навантаження.

	льоко стація навантаження:
Збірна пшен. 750 ґр/л. 5%	26.00—27.00
Збірне жито 694 ґр/л. 3%	21.00—22.00
Пашн. ячмінь 621 ґр/л.	19.00—19.50
Задощ. легко овес 456	19.00—19.50
Не задощ. овес 444 1%	19.50—20.00
Гречка 10%	30.00—31.00
Жовта кукурудза	20.00—20.50
Червона кукурудза	22.00—22.50

Ціни інших родів збіжжя незмінені. Тенденція знижкова.

Ціни нотовані на львівській біржі дня 19. IV. 1937.: горох Вікторія 26.00—27.00, пільний горох 23.50—24.50, зелений горох 21.00—22.00, бобик 20.00—20.50, солодке прасоване сіно 8.00—8.50, прасована солома 4.50—5.00, бульба 6.80—6.90.

З українського життя

ДО БЕРЕЗИ

В березні ц. р. вивезли до конц. табору в Березі Картузькій абс. філ. Андрія Марченка з Волині, арештованого ще в мин. році.

НОВА УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ В УЖГОРОДІ

З початком шк. року 1937/38. Чин оо. Василіян відкриє в Ужгороді українську клясичну гімназію, для підготови на кандидатів духовного стану й улекшення абсольвентам студій медицини, права і філософії.

ПРОЦЕС В ЛУЦЬКУ.

Перед окружним судом в Луцьку станули дня 14. квітня ц. р. селяни: Володимир Лавренко, Марія й Олександер Панасюки і Микита Гаврисюк, обжаловані за події в Печихвостах, горохівського повіту, в дні 6. січня ц. р., коли то в хаті Панасюків поліція застукала двох членів „Унакору“ Лавренка і Степана Боровика. Підчас їх втечі виѣзалася обопільна стрілянина. Степан Боровик згинув, а тяжко ранений пол. агент Б. Поляк помер у шпиталі. Лавренко втік і його поліція арештувала щойно 2. лютого ц. р. в хаті Микити Гаврисюка в Печихвостах. Лавренка обжаловують за вбивство агента, всіх інших за переховування підозрілих людей. Розправу в дні 14. квітня перервано для переслухання нових свідків. Лавренка судитимуть ще опріч того у вел. процесі „Унакору“.

ОСТОРОГА.

Остерігаю П. Т. Громадян перед ошуканцем Карп'яком, який представляє себе будьтоби мав від мене листу, що уповноважнює його збирати на політ-в'язнів і видурює від людей гроші.

о. Леонтій Куницький.

ВИЙШЛИ З ВЯЗНИЦІ

31. березня ц. р. вернулись до Золочева із сандомирської вязниці Безпалко Осип і Кравчук Роман. Обидва арештовані ще в червні 1934 року, відсиджували кару п'ятилітньої тюрми за приналежність до ОУН й протидержавну діяльність.

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ФОТОГРАФІЯ

В неділю дня 18. квітня відбулося у Львові, в залях природничого Музею Н. Т. ім. Ш. відкриття VII. вистави української мистецької фотографії, влаштованої УФОТО. Вистава триватиме до 9. травня ц. р.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН

Дня 14. цвітня ц. р. відбувся перед львівським судом присяглих процес проти Дмитра Гукала із Кожич, львівського пов. за приналежність до ОУН і поширювання нелегальної літератури. Підчас ревізії знайдено в нього листа до одного селянина із закликом віддати свого сина до розпоряджімости ОУН, реферат протидержавного змісту і спис 54 хлопців у віці від 10 до 16 літ. Гукала, признаного лікарями епілептиком, засуджено на 2 і пів року в'язниці та втрату гром. прав через 10 років.

ОСТОРОГА

„У зв'язку з тим, що на терені Варшави від якогось часу різні люди перепроваджують збірки, перепродують різні видання чи просять допомоги, покликаючись на Українську Студ. Громаду, почуваємося до обов'язку перестерегти Українське Громадянство, що Українська Студ. Громада відповідає тільки за людей, які викажуться письменним уповноваженням з печаткою і підписами.

Про всякі надуживання просимо ласкаво повідомляти нас. Адреса: У. С. Г. Варшава І. с. п. 625, домівка — Сенаторська 8, м. 7“.

ЗА КОЛЬПОРТАЖУ УНДІВСЬКИХ ВИДАНЬ

В Рівному засуджено дня 13. цвітня ц. р. Миколу Ващишина, селянина із села Обарова, к. Рівного на 10 місяців в'язниці за поширювання книжечки „За рідну Землю“, видання львівського УНДО, яка говорить про справу колонізації українських земель у Польщі і, подаючи неправдиві вістки, викликує неспокій і підбурює населення.

БУРЕВІЙ У БРІДЩИНІ

В ночі з 14. на 15. цвітня ц. р. пройшов над Брідщиною буревій, що спричинив чимало шкоди в місті.

В Поникві буревій прорвав греблю й води ставу залили село, спричинюючи великі втрати.

ФІЛІЯ Т-ВА „СИЛА“ В ДРОГОБИЧІ

Після заснування філій Т-ва „Сила“ в Стрию і в Сільці, дрогобицького пов., відбулися дня 4. цвітня ц. р. основні збори філії Т-ва „Сила“ в Дрогобичі. В зборах взяло участь ок. 130 людей — робітників. Вибрано управу під проводом Галілюка Павла.

БОРЩІВСЬКИЙ ПОВІТ У ПРИКОРДОННІЙ ПОЛОСІ

Виконавчий розпорядок міністра внутр. справ у Варшаві до закону про кордони держави, що обов'язує з днем 22-го ц. м., вводить на просторі борщівського повіту, що лежить у прикордонній совітській і румунській полосі, обмеження в русі населення. В місцевостях, положених у прикордонній полосі, пр. в Скалі над Збручем населення буде мусіти мати окремий дозвіл від адміністраційної влади, щоб перебувати поза домом по заході сонця, мати фотографічний апарат або купатися в ріці. Також треба буде мати дозвіл від воєвідського уряду в Тернополі, щоб набувати або арендувати нерухомості в цьому повіті.

І. ПОКАЗ „ФОТОФІЛЬМУ“

В дні 19. квітня українське громадянство мало нагоду оглядати перші в нас спроби української кінової продукції „Фотофільм“ — невеличке т-во українських фахівців у ділянці кіновости дав першу свою фільму. Очевидно, фільму не в повному того слова значенні — декілька уривків . Репортажі з життя Гуцульщини, з рідношкільного Свята у Львові, з українських фабрик „Дендра“ й „Елегант“. Скромний початок великих можливостей. Найважливішим із вражінь глядачів — сподівання, що люде, які взялись до діла кіновости в нас — потраплять повести це діло. У показі „Фотофільму“ відчувалося вповні, що творці цих перших кінових картин вкладають у свою працю не саму тільки механічну роботу й знання, а й душу.

Зголошуйтесь на дописувачів „Голосу“

Нам пишуть:

ІЗ ЛЬВІВЩИНИ

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ЗА ЗНЕСІННІ НОВОМУ

В неділю 11. квітня Знесіння вшанувало Шевченка Академією. В програмі хори, деклямації, реферат, кілька виступів дітей, інсценізація, сольоспів. Академія пройшла з повним моральним успіхом і тим разом під знаком цілковитої самовистарчальности Знесіння включно з укладом інсценізації „Гамалія“ й направду мистецьким добором обстановки до тієї інсценізації. Вступ за добровільними датками. Як і що року Шевченківська Академія мала дуже багато глядачів. Цього року публика дописала теж щодо точности. В 19. год. можна було, як заповіджено, сміливо починати Академію при повній залі гостей. Одначе виконавці мабуть не ждали такої несподіванки привиклих до неточности гостей і почали з півгодинним опізненням. З точок програми слід відмітити сольоспів п. Андрієвської, хорові точки, добре виведену інсценізацію, деклямацію „Неофіти“. Дитячі точки за мало підготовані.

Мило вражало прибрання сцени — скромне й невибагливе — проте уладжене як слід — килим, прапорці й посередині б'юст кобзаря.

ІЗ БУЧАЧЧИНИ.

ЖИЗНОМИР ШЕВЧЕНКОВІ.

Заходом чит. „Просвіта“ в Жизномирі відбулася дня 28. березня в місцевій читальняній залі Академія в честь Тараса Шевченка. На програму склалися виступи мужеського хору під управою абсол. сем. Ю. Гуляка, — деклямації, рецитації і живий образ „Україна в мечах“. До найкращих точок належало вступне слово Ю. Гуляка, який представив вплив Шевченка на грядущі покоління, З чого виросло сучасне українство з ясно культурним і політичним обличчям, і що Шевченко це ми „мертві живі й ненароджені“ — захоплюючий був живий образ „Україні“ в особі Н. Сохановської — це синтеза мертвих живих і ненароджених, і майбутнє. Жаль тільки, що інтелігенція мало інтересувалася Академією.

Просвітник.

З ТУРЧАНЩИНИ.

Не зважаючи на всякі перешкоди, молодь Лип'я, зорганізована в „Самоосвітнім Гуртку“, відсвяткувала дня 4-го квітня ц. р. роковини найбільшого поета і Генія Українського народу Тараса Шевченка.

Академія, в склад якої увійшло кілька хорових точок під вмілою дириг. О. С. Колиди, а дальше кілька деклямацій і вступне слово та реферат, доказала, що липецька молодь не хоче остати по заду інших свідомих сіл. Найкраще вдалася інсценізація п. н. „Розрита могила“ і вірш Т. Шевченка „Буває в неволі“.

Треба зазначити, що цілу Академію улаштував виключно „Самоосвітній Гурток“. Академія пройшла з повним успіхом. На залі не було гостей з чужих сіл, хоча й вони одержали запрошення й афіші.

Д. ОМ.

ІЗ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ.

БІРКИ ВЕЛИКІ ШЕВЧЕНКОВІ.

Заходом усіх місцевих, культурно-освітніх Товариств, відбувся в нас дня 28. березня, величавий концерт в честь нашого Генія Т. Шевченка.

Точно в год. 19.30 в залі „Просвіти“ почалася Академія невмірущим „Заповітом“. З черги місцевий мішаний хор, під проводом п. Володимира Пятнички відспівав низку пісень і мужеський хор пісню „Бурлака“.

Вступне слово виголосив п. Петро Чупляк. На увагу заслугує також деклямація „Хустина“ у виконанні Ст. Худзій. Гарне враження на присутніх зробила Нуся Бутковська — 5-літня дівчинка, що з незвичайним темпераментом і доброю дикцією захопила слухачів деклямацією „Діточа посвята“.

Вокальну частину доповнила місцева орхестра відіграним увертюри „Два серця“ під кермою п. Петра Зварича.

Наймолодші членки „С. У.“ вивели гарний хоровід, та вправами до молитви „Боже великий“ під проводом Я. Кузьмівної закінчили Академію. Зворушений до глибини нарід відспівав національний гимн і скріплений на дусі вертався домів.

На маргінесі цього свята слід зазначити, що виконавці виступали в національних строях. Дійсно може село гордитися тим, що розуміє вагу своєї традиції-культури і недасться так скоро заманути модним забаганкам.

Ірис.

† ПЕТРО ГОРІШНИЙ.

Дня 8. квітня ц. р. помер в Білоголовах, свідомий громадянин і діяч, передплатник „Голосу“ Петро Горішний. Працював у всіх українських товариствах й установах, був їх активним членом і передовиком. Помер на сухоти. Похорони відбулися при великому здвизі громадянства місцевого і з доокoлишніх сіл. Над могилою виголошено п'ять палких, прощальних промов. Зложено вінці від усіх товариств й установ.

Вічна Йому пам'ять!

ІЗ ЗОЛОЧІВЩИНИ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФІЛІЇ Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ“ в ЗОЛОЧЕВІ.

Як мало ще принята сьогодні відродженецька ідея на золочівському грунті, виказали останні загальні збори місцевої Філії Т-ва „Відродження“, що відбулися 4. березня ц. р. Участь у зборах взяла майже сама молодь, здебільша члениновики. Місця, приготовлені для старших, світили на залі пусткою. До скромних звітів уступаючої Ради Філії не потрібно було навіть жадних пояснень. Так і відчувалося, що панує тут байдужість і відсталість старших відродженців, що їх більшість обмежується до плачення членських вкладок. Дійсно в Золочеві віддавна бракує бодай кілька енергійних одиниць, що хотіли проламати ледви в тому Т-ві, та повести сильну пропаганду в повіті.

Цьогорічні загальні збори були куди цікавіщі за всі минулі. До Ради Філії вибрано і на той рік головою завжди певного відродженця Медведя Григорія, секретарем Чепака Івана.

ЗАРВАНИЦЯ ПОДВИЖНИКАМ ВЕЛИКОЇ ІДЕЇ.

Вже й Зарваниця золочівського повіту належить сьогодні до тих сіл, що прикладають багато ваги до святковання національних річниць.

31. січня місцева читальня „Просвіти“ вшанувала пам'ять Подвижників Великої Ідеї святочними сходинами. Домівку читальні виповнили по береги, члени, і молодь і старші. На програму сходин склалися святочне відкриття, 2 реферати, деклямація й пісні. Приявні, вражені до глибини врочистістю хвилини, зложили з переведеної голодівки 2 зол. на добр. цілі і 1.10 для матері-вдови. Перше цього рода Свято в Зарваниці було справжньою несподіванкою для приявних, тому й не диво, що всі так глибоко його пережили.

ІЗ ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНИ.

ПРОТИ АНАРХІЇ Й ДЕМОРАЛІЗАЦІЇ.

В Семенові в проводі Т-ва „Луг“ загніздилася горстка „спеців“ від роблення вітру з ФНЄ. Своєю „працею“ вводять вони в село тільки анархію й деморалізацію, даючи лихий приклад своєю поведінкою на різних „весільхах“ влаштованих у „Лузі“. Це ті осібняки, що будучи минулого року в проводі читальні і рідношкільного кружка довели до занепаду їх діяльности. Тепер молодь читальні „Просвіти“, як теж і деякі луговики, побачивши до чого веде така „діяльність“ семенівських ефенівців почали з ними боротьбу й заявляють, що терпіти в селі анархії й деморалізації не будуть.

(Підписи).

ІЗ ДОЛИНЩИНИ.

„ЯК НЕ БУДЕ МУЗИКИ, ТО НЕ ПІДЕМО“.

Заходом Кружка „Рідної Школи“ відбувалося дня 4. квітня ц. р. в Яворові свято в честь Тараса Шевченка. В програму свята увійшов реферат студ. Бойкова Івана, деклямації, вправи дорості й вистава „Чорна Колиска“. Свято, яке влаштовано перший раз у нашому селі, випало гарно. Протеж треба згадати, що чомусь члени читальні, ні радше її видінові не вважали відповідним взяти участи в святі, кажучи, що на святі не буде музики. Дехто балакав ще, що не піде на ніяке свято влаштоване кружком Р. Ш., бо його члени не хотять ходити на читальняні музики й танці. Невже так повинно бути?!

Учасник.

Відновлюйте і присилайте передплату

ІЗ ГОРОДЕЧЧИНИ.

НЕВЖЕ ПРАВДА ЦЕ?

В Зелеві, городецького повіту, відбувався дня 28. березня ц. р. Шевченківський концерт і вистава „Слідами Тараса“. В той час деякі місцеві господарі як теж і хлопці, воліли сидіти в коршмі. Невже це правда?

ІЗ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

ГЕТЬ ІЗ „ГРОМАДСЬКИМ ГОЛОСОМ“!

В Глубічку великім дня 7. IV. ц. р. виголосив п. Юліян Колтун з рамени чит. „Просвіти“ реферат п. н.: „Еспанська війна в світлі української преси“. В добре опрацьованім рефераті здемасковано радикальний комунізуючий „Громадський Голос“, який вже 42 роки приходить на село людей дурити. Прелегент виказав дволичність цього загумінкового органу радикальних назадників, що з одної сторони відхрещується від „людового фронту“, а з другої сторони ганебно і безлично боронять яро-комуністичного уряду Мадриду. Після раферату вив'язалася жива дискусія, після якої в кінцевім слові прелегент зібрав ще раз головні думки відчиту і замаркував, що „Гром. Голос“:

1. Стоїть на інтернаціональнім грунті і суперечить з цілями української нації, як цілости. Затулює патріотичні почування громадян та паралізує державницьку свідомість.

2. Підкопує авторитет української кат. церкви, яка є в нинішних часах найважнішою остоєю нашої національної окремішности.

3. Роздуває взаємну клясову боротьбу і ненависть і тим розпорошує й ослаблює відпорність нашої нації.

З огляду на актуальність теми заля була переповнена. Селянин.

Від Адміністрації

Вп. МИКУЛИН ВАСИЛЬ, Новот. — 13-те число вернулось з допискою ,адресат не пшиймує“.

Вп. МАТЧИШИН ГР. КР. — Часопис висилаємо постійно від дня прислання передплати т. є 13. І. Якщо Ви не діставали від 1. І. просимо реклямувати. Вина пошти. Бракуючі числа 1, 2, 4, висилаємо. В такім випадку передплата буде рахуватися не від 13. І. тільки від 1. І.

Вп. ПАЛЮШИНСЬКИЙ ПАВЛО, — просимо ближче пояснити, про що Вам іде в дописці на відтинку.

Вп. СЛУЖАК Т. Зал. — Гроші надані в Теребовлі 7. IV. ми одержали щойно 14. ц. м.

Вп. ГУБАЛЬ АНТІН, Львів, Гловацького 22. м. 20. — Просимо негайно зголоситися в нашій адміністрації, або дати про себе звістку.

Вп. КАРПИНЕЦЬ МИРОСЛАВ, Пустомити. — Просимо негайно зголоситися в нашій адміністрації, або подати про себе звістку.

Вп. КОВАЛЬЧУК, Ст.Село. — Передплата заплачена до половини червня. Часопис висилаємо правильно.

Вп. ГУПАЛО Р. Сп. — Передплата заплачена до кінця травня.

Вп. ДЕМІДОНТ ІВ. Шм. — Ваш довг виносить 1.65 зл.

Вп. БРОВАР ВОЛ. Сан. — Передплата заплачена до половини серпня.

В НАШІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗЛОЖИЛИ:

На добродійні цілі:
Філія „Відродження“, Калуш із Свята Крут — 57.16 зл.
Для матері-вдови:
Свідома молодь і громадяни міста Тернополя — 33.— зл.

На оправдання В-ва „Рекорд“ в 13. числі „Голосу“ на нашу „осторогу“ в 10. числі того ж часопису — наводимо місця з оригінального листа відборця В-ва „Рекорду“ — пошкодованого тимже „Рекордом“.

Він пише: „...замовляли образи масово, як щось дороге для кожного українця... замовляли — мали на думці образ Павлося, що був реклямований в „Голосі Нації“. ...не думав, що то можна ошукувати і обіцювати, що образ прийде Павлося, пізніше висилати образ Климка; не знаю, чи всім на замовленні пан Зброжик зазначував, який образ має прийти замовляючому, може не звертали уваги. ....на мому замовленні є прізвище маляря, я застерігав аквізитора Зброжика, що маю образ дістати тільки Павлося, на що він згодився. Чому інакше зробив, повинен він виснити, чи йому залежало більше о гроші, процент, чи моральність людини“.

Вище наведений лист є найкращою відповіддю на „заяву“ й усі відклики до громадян доброї волі“ В-ва „Рекорд“.

Оригінальне замовлення, що знаходиться в наших руках, дозволяє нам категорично ствердити правдивість нашої остороги в 10 числі „Голосу“, а саме що п. Зброжик замовив образ Павлося „Бій під Крутами“, а В-во „Рекорд“ вислало образ той ж назви, але Климка. В-во „Рекорд“, як і п. Зброжик уважають мабуть таке полагодження замовлення солідним, бо вже по нашій осторозі згадане видавництво мало відвагу твердити що „замовлення В-во „Рекорд“ полагоджує згідно з бажаннями своїх відборців і п. Зброжик не обурюється на таке полагодження його замовлення, чого доказом є його дальша з „Рекордом“ співпраця.

Панові Зброжикові, який обурюється за те, що ми назвали його по імени, заявляємо: якщо він хоче вийти з немилого положення, то хай звернеться з претенсіями до В-ва „Рекорд“, як це він вже хотів зробити: бо ж в першу чергу це В-во, не виконуючи точно замовлень власних представників, наражує їх на немилі консеквенції.

В-во „Українська Культура“.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редаґує Колеґія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.
Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові. Чарнецького 26.